

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в II кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у II кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит, респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується нижча інфляція. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 18.2%) (графік 1). У цілому по Україні очікується помірне зменшення обсягів виробництва: баланс відповідей – «мінус» 0.3%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 90.9% респондентів області очікують, що зростання цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 62.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням), витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 81.8% респондентів (у I кварталі 2024 року – 63.6%), у цілому по Україні – 84.9%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 0.2%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні, у тому числі на зовнішньому ринку:** баланси відповідей – по 0.0% (у попередньому кварталі – 0.0% та «мінус» 33.3% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.7% та 11.0% відповідно;
- **збільшення обсягів інвестиційних видатків** на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%). Водночас, очікується **зменшення обсягів інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (як у I кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 5.5% та 5.4% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (як у попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 10.7%;
- **пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 90.9% (у I кварталі 2024 року – 72.7%). Респонденти також очікують **підвищення цін на товари / послуги власного виробництва:** баланс відповідей – 45.5% (як у попередньому кварталі) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливають курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **збільшення витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника помітно нижчими темпами:** баланси відповідей – 27.3% та 45.5% відповідно (у попередньому кварталі – 45.5% та 72.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит (графік 5).

Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, становить 18.2%, як у попередньому кварталі (графік 8). Респонденти надають перевагу запозиченням виключно в національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами (вплив чинника посилюється), невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування (графік 9).

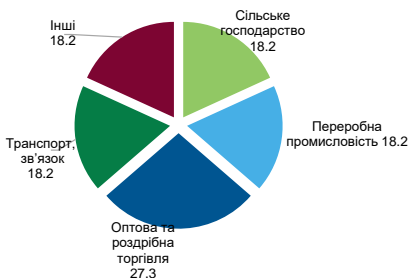
Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.0%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

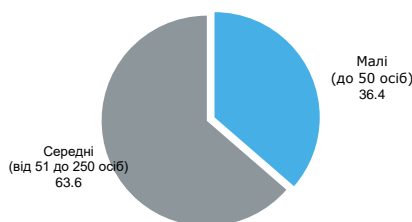
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився й оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – 9.1%). У цілому по Україні – «мінус» 4.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 40.0%);
- **підприємства області змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 20.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

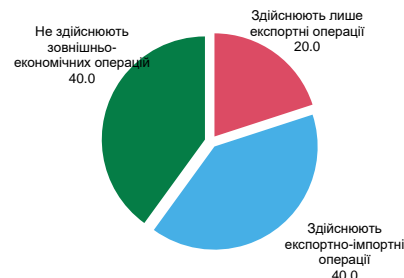
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

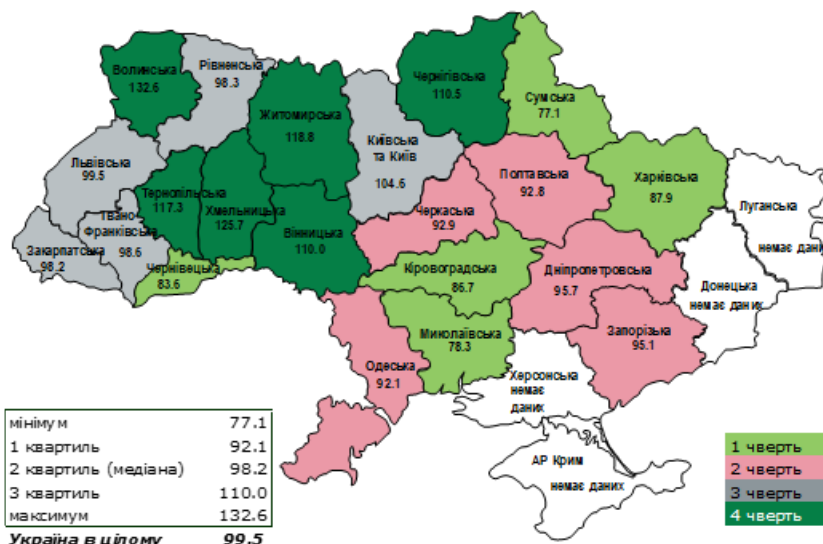

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 квітня – 20 травня 2024 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	9.1	0.0	-18.2	0.0	9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	18.2	0.0	0.0	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-36.4	-18.2	-18.2	-18.2	9.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-27.3	-9.1	-9.1	-9.1	-9.1
кількості працівників	-9.1	0.0	-9.1	-18.2	-18.2

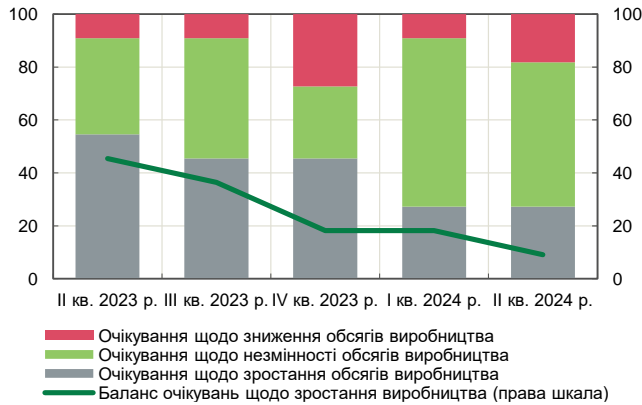
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

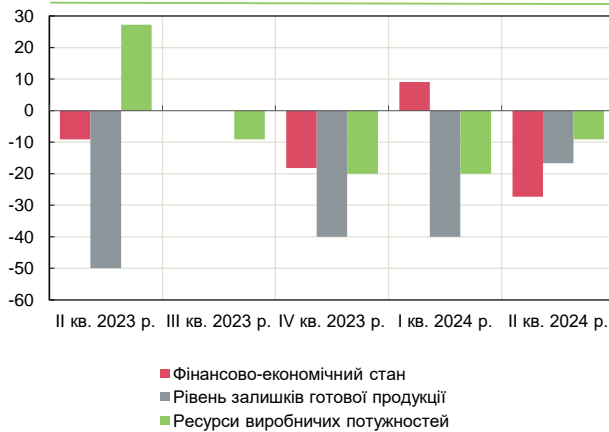
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

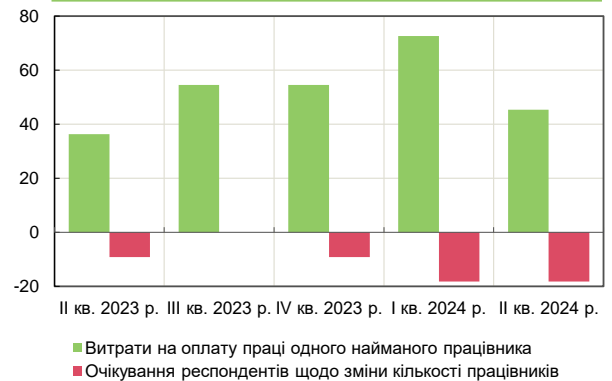
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

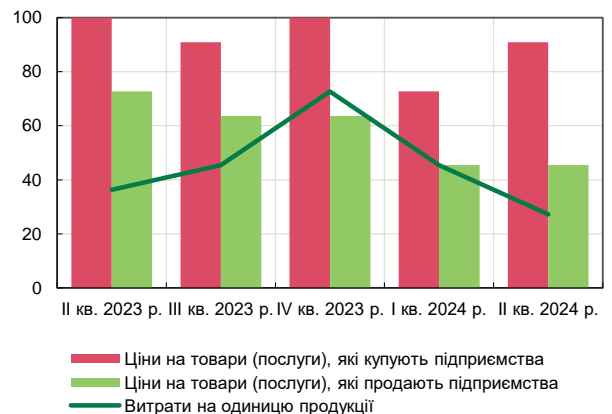
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

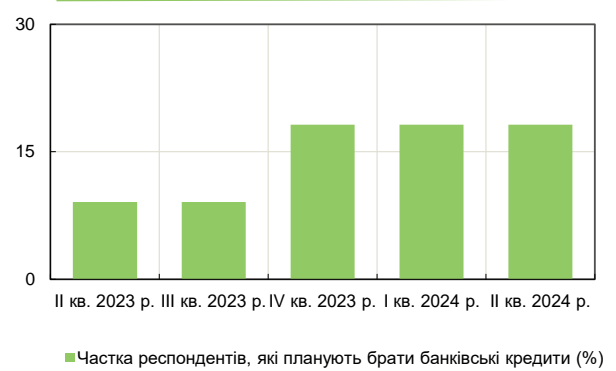
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани респондентів щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

